

|                                                                             | หน้า      |
|-----------------------------------------------------------------------------|-----------|
| บทคัดย่อภาษาไทย                                                             | ก         |
| บทคัดย่อภาษาอังกฤษ                                                          | ข         |
| กิตติกรรมประกาศ                                                             | ค         |
| <b>บทที่ 1 บทนำ</b>                                                         | <b>1</b>  |
| 1.1 แนวคิดและที่มาของโครงการ                                                | 1         |
| 1.2 จุดประสงค์ของโครงการ                                                    | 2         |
| 1.3 ขอบเขตของโครงการ                                                        | 2         |
| 1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ                                               | 2         |
| <b>บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวข้อง</b>                                   | <b>4</b>  |
| 2.1 วัสดุ                                                                   | 4         |
| 2.2 การเชื่อมโลหะ                                                           | 10        |
| 2.3 การทดสอบสมบัติของวัสดุ                                                  | 22        |
| 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง                                                   | 29        |
| <b>บทที่ 3 วิธีการดำเนินการ</b>                                             | <b>31</b> |
| 3.1 แผนการดำเนินงาน                                                         | 31        |
| 3.2 อุปกรณ์และเครื่องมือในการทดลอง                                          | 38        |
| 3.3 การเชื่อมเสียดทานแบบกวนที่สภาวะการเชื่อมต่างๆ                           | 43        |
| 3.4 การทดสอบสมบัติทางกล                                                     | 46        |
| 3.5 การตรวจสอบโครงสร้างจุลภาค                                               | 47        |
| <b>บทที่ 4 ผลการทดลองและการวิเคราะห์</b>                                    | <b>50</b> |
| 4.1 สมบัติของรอยต่อที่ความเร็วรอบ 500 rpm และความเร็วเดินแนว 50-200 mm/min  | 50        |
| 4.2 สมบัติของรอยต่อที่ความเร็วรอบ 1000 rpm และความเร็วเดินแนว 50-200 mm/min | 57        |
| 4.3 สมบัติของรอยต่อที่ความเร็วรอบ 1500 rpm และความเร็วเดินแนว 50-200 mm/min | 63        |
| 4.4 สมบัติของรอยต่อที่ความเร็วรอบ 2000 rpm และความเร็วเดินแนว 50-200 mm/min | 72        |

## สารบัญ (ต่อ)

|                        | หน้า |
|------------------------|------|
| บทที่ 5 สรุปผลการทดลอง | 81   |
| 5.1 สรุปผลการทดลอง     | 81   |
| 5.2 ข้อเสนอแนะ         | 83   |
| บรรณานุกรม             | 84   |
| ภาคผนวก                | 88   |

## สารบัญตาราง

| ตารางที่ |                                                   | หน้า |
|----------|---------------------------------------------------|------|
| 2.1      | สมบัติทางกายภาพของอลูมิเนียมบริสุทธิ์             | 4    |
| 2.2      | การแบ่งเกรดของอลูมิเนียมและอลูมิเนียมผสม          | 5    |
| 2.3      | สมบัติของอลูมิเนียมผสม                            | 5    |
| 2.4      | อักษรย่อท้ายที่แสดงรายละเอียดของการผลิต           | 7    |
| 2.5      | ส่วนผสมทางเคมีของอลูมิเนียมเกรด 6063              | 9    |
| 2.6      | สมบัติทางกลของอลูมิเนียมเกรด 6063                 | 9    |
| 2.7      | สมบัติทางกายภาพของอลูมิเนียมเกรด 6063             | 9    |
| 2.8      | ส่วนผสมทางเคมีของเหล็กกล้า SKH57                  | 10   |
| 2.9      | โมดูลัสการยืดหยุ่นของโลหะบางชนิด                  | 24   |
| 2.10     | ความแข็งแรงครากและความแข็งแรงสูงสุดของโลหะบางชนิด | 25   |
| 3.1      | ส่วนผสมทางเคมีของวัสดุที่ใช้ในการทดลอง            | 31   |

## สารบัญรูป

| รูปที่ |                                                                                                                                                                                                                                                                                            | หน้า |
|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 2.1    | หลักการพื้นฐานในการเชื่อมโลหะ                                                                                                                                                                                                                                                              | 11   |
| 2.2    | รูปแบบของกระบวนการเชื่อม                                                                                                                                                                                                                                                                   | 11   |
| 2.3    | การเชื่อมด้วยการเสียดทาน                                                                                                                                                                                                                                                                   | 12   |
| 2.4    | ขั้นตอนการเชื่อมแบบเสียดทานทั่วไป (ก) ชิ้นงานด้านซ้ายหมุนด้วยความเร็วรอบ (n) และชิ้นงานด้านขวาถูกเลื่อนเข้าด้วยแรงจากไฮดรอลิก ; (ข) ชิ้นงานด้านขวาถูกอัดด้วยแรง ( $F_1$ ) จนชิ้นงานหลอมละลาย ; (ค) ชิ้นงานด้านขวาถูกอัดจนติดกันอย่างสมบูรณ์กับชิ้นงานด้านซ้าย ชิ้นงานเชื่อมจะหยุดหมุนทันที | 13   |
| 2.5    | การเชื่อมด้วยการเสียดทานแบบกวน                                                                                                                                                                                                                                                             | 14   |
| 2.6    | กลไกการเกิดแนวเชื่อมแสดงภาคตัดในรูปที่ 2.5                                                                                                                                                                                                                                                 | 15   |
| 2.7    | เครื่องมือเชื่อม FSW                                                                                                                                                                                                                                                                       | 18   |
| 2.8    | เครื่องมือเชื่อมที่ออกแบบสำหรับรอยต่อชนอลูมิเนียม 2014                                                                                                                                                                                                                                     | 18   |
| 2.9    | โครงสร้างมหภาคโลหะเชื่อม                                                                                                                                                                                                                                                                   | 18   |
| 2.10   | รูปแบบรอยต่อการเชื่อม FSW                                                                                                                                                                                                                                                                  | 19   |
| 2.11   | (ก) โครงสร้างจุลภาคอลูมิเนียมแผ่นรีด 2024 และ (ข) โครงสร้างจุลภาคแนวเชื่อมของอลูมิเนียม 2024                                                                                                                                                                                               | 20   |
| 2.12   | ความแตกต่างของการสอดตัวกวนเข้าสู่รอยต่อชนของการเชื่อมวัสดุเดียวกันและต่างกัน                                                                                                                                                                                                               | 21   |
| 2.13   | แผนภาพสมดุลเฟสอลูมิเนียม-ทองแดง ที่แสดงขั้นตอนการบ่มแข็งและรูปแบบโครงสร้างจุลภาค                                                                                                                                                                                                           | 23   |
| 2.14   | ภาพถ่ายด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องกวาดของโลหะผสม 85%Al-15%Ag ที่แสดงเฟส $\gamma'$ และพื้นที่ GP กำลังขยาย 40,000 เท่า                                                                                                                                                              | 24   |
| 2.15   | ผลของอุณหภูมิต่อเวลาการบ่มแข็งและความแข็งแรงครากของโลหะผสม 96%Al-4%Cu                                                                                                                                                                                                                      | 24   |
| 2.16   | การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างจุลภาคในโลหะผสมที่ผ่านการบ่มแข็งขณะทำการเชื่อมแบบหลอมละลาย: (a) โครงสร้างจุลภาคที่อุณหภูมิสูงสุด และ (b) โครงสร้างจุลภาคในแนวเชื่อมหลังจากการเย็นตัวช้ามาที่อุณหภูมิห้อง                                                                                            | 26   |
| 2.17   | การทดสอบแรงดึง: (ก) การให้แรงแก่ชิ้นงาน (ข) ชิ้นทดสอบ (ค) เครื่องทดสอบ                                                                                                                                                                                                                     | 27   |
| 2.18   | กราฟแสดงความสัมพันธ์ความเค้นกับความเครียด                                                                                                                                                                                                                                                  | 28   |

## สารบัญรูป (ต่อ)

| รูปที่ |                                                             | หน้า |
|--------|-------------------------------------------------------------|------|
| 2.19   | การกระจายตัวของความเค้นเนื่องจาก (ก) รูวงกลม และ (ข) รูวงรี | 30   |
| 3.1    | ภาพการไหลโดยรวมขึ้นตอนการดำเนินงาน                          | 36   |
| 3.2    | แผนภาพการไหลขึ้นตอนการทดลอง                                 | 37   |
| 3.3    | มิติแผ่นอลูมิเนียม ( $t = 6.3$ มม., หน่วย: มม.)             | 38   |
| 3.4    | แผนภาพเวลา อุณหภูมิ และขึ้นตอนการอบอุ่น                     | 39   |
| 3.5    | อุปกรณ์จับยึด                                               | 40   |
| 3.6    | ลักษณะการจับยึดชิ้นงาน                                      | 41   |
| 3.7    | การขันยึดแน่นชิ้นงานกับอุปกรณ์จับยึด                        | 41   |
| 3.8    | เครื่องมือนาฬิกาวัดระดับแนวขนาน (Dial Gauge)                | 42   |
| 3.9    | เครื่องตัดแผ่น โลหะ                                         | 42   |
| 3.10   | เครื่องกลึง (Machine lathe)                                 | 43   |
| 3.11   | เครื่องกัดอัตโนมัติซีเอ็นซี (CNC Milling Machine)           | 43   |
| 3.12   | เครื่องตัดชิ้นงานตรวจสอบโครงสร้างทางจุลภาค                  | 44   |
| 3.13   | เครื่องทดสอบความต้านทานแรงดึง                               | 44   |
| 3.14   | กล้องจุลทรรศน์แบบแสง                                        | 42   |
| 3.15   | ส่วนต่างๆ ของตัวกวน                                         | 47   |
| 3.16   | การขึ้นรูปเครื่องมือเชื่อมด้วยการกลึง                       | 47   |
| 3.17   | การเตรียมผิวรอยต่อ                                          | 47   |
| 3.18   | การเชื่อมด้วยการเสียดทานแบบกวนรอยต่อชนอลูมิเนียม            |      |
| 3.19   | การเคลื่อนที่ลงของรอยเชื่อม                                 | 48   |
| 3.20   | การเดินแนวเชื่อมบนรอยต่ออลูมิเนียมผสม A6063                 | 49   |
| 3.21   | แผนภาพเวลา อุณหภูมิ และขึ้นตอนการอบคืนไฟ T4                 | 50   |
| 3.22   | แผนภาพเวลา อุณหภูมิ และขึ้นตอนการอบคืนไฟ T5                 | 50   |
| 3.23   | แผนภาพเวลา อุณหภูมิ และขึ้นตอนการอบคืนไฟ T6                 | 50   |
| 3.24   | ใบเครื่องมือตัด                                             | 51   |
| 3.25   | ชิ้นงานทดสอบแรงดึง (หน่วย: มม.)                             | 51   |
| 3.26   | การตัดอลูมิเนียม                                            | 52   |
| 3.27   | ชิ้นงานที่หล่อเสร็จแล้ว                                     | 52   |
| 3.28   | การขัดกระดาษทราย                                            | 52   |
| 3.29   | น้ำยาที่ใช้ในการกัดกรด                                      | 52   |

## สารบัญรูป (ต่อ)

| รูปที่ |                                                                                                                                                                                                                                                                               | หน้า |
|--------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 4.1    | ผิวหน้าแนวเชื่อมเสียดทานแบบกวนอลูมิเนียม 6063 สภาพจำหน่าย                                                                                                                                                                                                                     | 54   |
| 4.2    | ความสัมพันธ์ระหว่างความแข็งแรงดึง การยึดตัว และความเร็วเดินแนวเชื่อมของโลหะเชื่อมเสียดทานแบบกวน อลูมิเนียม 6063 สภาพจำหน่าย ที่ความเร็วรอบ 2000 rpm                                                                                                                           | 56   |
| 4.3    | ลักษณะรูปแบบรอยนํ้ากดของชิ้นทดสอบแรงดึงที่เชื่อมด้วยความเร็วรอบ 2000 rpm: (ก) 50 mm/min (ข) 75 mm/min (ค) 100 mm/min และ (ง) 200 mm/min                                                                                                                                       | 57   |
| 4.4    | โครงสร้างมหภาคของโลหะเชื่อมที่เชื่อมด้วยความเร็วรอบ 2000 rpm                                                                                                                                                                                                                  | 58   |
| 4.5    | กลไกการเกิดแนวเชื่อม                                                                                                                                                                                                                                                          | 59   |
| 4.6    | ผิวหน้ารอยเชื่อมด้วยตัวกวนทรงเกลียววนขวาที่ความเร็วเดิน 125 mm/min                                                                                                                                                                                                            | 61   |
| 4.7    | ความสัมพันธ์ระหว่างความแข็งแรงดึง ร้อยละการยึดตัว และอุณหภูมิที่ใช้ในการอบคืนไฟทันที                                                                                                                                                                                          | 61   |
| 4.8    | ความสัมพันธ์ระหว่างความแข็งแรงดึง ร้อยละการยึดตัว และอุณหภูมิที่ใช้ในการอบคืนไฟหลังบ่มแข็งธรรมชาติ 1 สัปดาห์                                                                                                                                                                  | 63   |
| 4.9    | ตำแหน่งการเกิดการพังทลายของชิ้นทดสอบแรงดึงที่ผ่านการทำ Solution แบบต่างๆ                                                                                                                                                                                                      | 64   |
| 4.10   | โครงสร้างจุลภาคของอลูมิเนียม 6063                                                                                                                                                                                                                                             | 65   |
| 4.11   | โครงสร้างจุลภาคของอลูมิเนียมที่ทำการอบอ่อน                                                                                                                                                                                                                                    | 68   |
| 4.12   | โครงสร้างแนวเชื่อมแบบเกลียวขวาความเร็วรอบ 2000 rpm ความเร็วเดินแนวเชื่อม 125mm/min สภาวะที่ไม่ได้ผ่านการอบคืนไฟ: (ก) โครงสร้างมหภาค (ข) โครงสร้างอูมิเนียมหลัก (ค) บริเวณพื้นที่อิทธิพลความร้อน-กล และพื้นที่การกวน (ง) พื้นที่การกวนรุนแรง (จ) พื้นที่ไต่บ่าเครื่องมือเชื่อม | 68   |
| 4.13   | โครงสร้างแนวเชื่อมแบบเกลียวขวาผ่านการทำ Solution แบบ T4 Heat หลังเชื่อม: (ก) โครงสร้างมหภาค (ข) โครงสร้างอูมิเนียมหลัก (ค) บริเวณพื้นที่อิทธิพลความร้อน-กลและพื้นที่การกวน (ง) พื้นที่การกวนรุนแรง (จ) พื้นที่ไต่บ่าเครื่องมือเชื่อม                                          | 69   |
| 4.14   | โครงสร้างแนวเชื่อมแบบเกลียวขวามบ่มแข็งธรรมชาติ 1 สัปดาห์ทำ Solution แบบ T4 : (ก) โครงสร้างมหภาค (ข) โครงสร้างอูมิเนียมหลัก (ค) บริเวณพื้นที่อิทธิพลความร้อน-กลและพื้นที่การกวน (ง) พื้นที่การกวนรุนแรง (จ) พื้นที่ไต่บ่าเครื่องมือเชื่อม                                      | 70   |

## สารบัญรูป (ต่อ)

| รูปที่ |                                                                                                                                                                                                                                             | หน้า |
|--------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 4.15   | โครงสร้างแนวเชื่อมแบบเกลียวขวาผ่านการทำ Solution แบบ T6 Heat หลังเชื่อม: (ก) โครงสร้างมหภาค (ข) โครงสร้างอลูมิเนียมหลัก (ค) บริเวณพื้นที่อิทธิพลความร้อน-กลและพื้นที่การกวน (ง) พื้นที่การกวนรุนแรง (จ) พื้นที่ใต้บ่าเครื่องมือเชื่อม       | 72   |
| 4.16   | โครงสร้างแนวเชื่อมแบบเกลียวขวามัดแข็งแรงธรรมชาติ 1 สัปดาห์ทำ Solution แบบ T6 : (ก) โครงสร้างมหภาค (ข) โครงสร้างอลูมิเนียมหลัก (ค) บริเวณพื้นที่อิทธิพลความร้อน-กลและพื้นที่การกวน (ง) พื้นที่การกวนรุนแรง (จ) พื้นที่ใต้บ่าเครื่องมือเชื่อม | 73   |
| 4.17   | โครงสร้างจุลภาคของรอยเชื่อมอลูมิเนียมแผ่นรีดและแผ่นหล่อที่เชื่อมด้วยความเร็วรอบ 1000 rpm และความเร็วเดินแนวเชื่อม 100 mm/min                                                                                                                | 61   |
| 4.18   | ผิวหน้าแนวเชื่อมที่เชื่อมด้วยความเร็วรอบ 1500 rpm และความเร็วเดินแนว 50-200 mm/min                                                                                                                                                          | 64   |
| 4.19   | ความสัมพันธ์ระหว่างความแข็งแรงดึงของรอยต่อและความเร็วเดินแนวต่างๆ ที่ความเร็วรอบ 1500 rpm                                                                                                                                                   | 65   |
| 4.20   | ตำแหน่งการพังทลายของรอยต่อที่เชื่อมด้วยความเร็วรอบ 1500 rpm และความเร็วเดินแนว 50-200 mm/min                                                                                                                                                | 67   |
| 4.21   | โครงสร้างมหภาคของรอยต่อที่เชื่อมด้วยความเร็วรอบ 1500 rpm และความเร็วเดินแนว 50-200 mm/min                                                                                                                                                   | 68   |
| 4.22   | โครงสร้างจุลภาคของรอยเชื่อมอลูมิเนียมแผ่นรีดและแผ่นหล่อที่เชื่อมด้วยความเร็วรอบ 1500 rpm และความเร็วเดินแนวเชื่อม 100 mm/min                                                                                                                | 70   |
| 4.23   | ผิวหน้าแนวเชื่อมที่เชื่อมด้วยความเร็วรอบ 2000 rpm และความเร็วเดินแนว 50-200 mm/min                                                                                                                                                          | 73   |
| 4.24   | ความสัมพันธ์ระหว่างความแข็งแรงดึงของรอยต่อและความเร็วเดินแนวต่างๆ ที่ความเร็วรอบ 2000 rpm                                                                                                                                                   | 74   |
| 4.25   | ตำแหน่งการพังทลายของรอยต่อที่เชื่อมด้วยความเร็วรอบ 2000 rpm และความเร็วเดินแนว 50-200 mm/min                                                                                                                                                | 75   |
| 4.26   | โครงสร้างมหภาคของรอยต่อที่เชื่อมด้วยความเร็วรอบ 2000 rpm และความเร็วเดินแนว 50-200 mm/min                                                                                                                                                   | 76   |

## สารบัญรูป (ต่อ)

| รูปที่ |                                                                                                                                  | หน้า |
|--------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 4.27   | โครงสร้างจุลภาคของรอยเชื่อมอลูมิเนียมแผ่นรีดและแผ่นหล่อที่เชื่อมด้วย<br>ความเร็วรอบ 2000 rpm และความเร็วเดินแนวเชื่อม 100 mm/min | 78   |